

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Sa/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7022200315
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tatiana Sabadošová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7022200315.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach, sudkyňou JUDr. Tatianou Sabadošovou, v právnej veci žalobcu: T. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, XXX XX Y. U., zastúpený JUDr. Michal Fecilák, advokát, so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov, proti žalovanému: Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, so sídlom Ul. 29. augusta 8 - 10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.05.2022 vrátane rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.03.2022, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozhodnutie žalovaného Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.05.2022 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.03.2022 a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

II. Žalobcovi p r i z n á v a náhradu trov konania voči žalovanému v pomere 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava ako správny orgán prvého stupňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.03.2022 rozhodla podľa § 60, § 65, § 255 a § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a to tak, že žiadosť žalobcu o priznanie starobného dôchodku zamietla z dôvodu, že k 4. februáru 2019 nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na starobný dôchodok.

2. Prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava zo dňa 24.03.2022 obsahuje ustanovenia § 60 ods.2, § 65 ods.1, 2, § 255 ods.5, § 274 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a § 21 ods.1, 2, § 174 ods.1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Prvostupňový správny orgán v rozhodnutí uviedol, že žalobca žiadosťou o starobný dôchodok spísanou 4. februára 2022 požiadal o priznanie starobného dôchodku od 4. februára 2019. Z potvrdenia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky v Bratislave, č. 1010400/1/149544/2014 z 21. marca 2014 vyplýva, že žalobcovi bol priznaný výsluhový dôchodok od 1. januára 2003 podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Na vznik nároku na výsluhový dôchodok a jeho sumu bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 2. apríla 1970 do 31. marca 1972 v III. pracovnej kategórii a doba trvania služobného pomeru v colnej správe od 1. novembra 1972 do 31. decembra 2002 v III. pracovnej kategórii. Podľa § 60 ods.2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 334/2011 Z.z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. Podľa § 255 ods.5 zákona č. 461/2003

Z.z. o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca v období od 2. apríla 1970 do 31. marca 1972 a od 1. novembra 1972 do 31. decembra 2002 vykonával zamestnanie, ktoré nebolo zaradené do I. a II. kategórie funkcií a bol mu priznaný výsluhový dôchodok od 1. januára 2003, na nárok ktorého bola zhodnotená celá doba služobného pomeru a doba základnej vojenskej služby, nie je možné už tieto obdobia hodnotiť na nárok na starobný dôchodok, ktorý je posudzovaný podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov. Dôchodkový vek 62 rokov žalobca dovŕšil 27. mája 2009. O priznanie starobného dôchodku požiadal k 4. februáru 2019. V závere rozhodnutia prvostupňový správny orgán uviedol, že ku dňu, od ktorého žiada žalobca priznať starobný dôchodok, získal 2 505 dní obdobia dôchodkového poistenia, t.j. 6 rokov a 315 dní obdobia dôchodkového poistenia (presný rozpis je uvedený v priloženom osobnom liste dôchodkového poistenia). Z uvedeného vyplýva, že žalobca nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na starobný dôchodok, a preto žiadosť žalobcu o starobný dôchodok zamietol. Žalobca podal odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu zo dňa 24.03.2022 v zákonom stanovenej lehote.

3. Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava ako správny orgán druhého stupňa - žalovaný v preskúmvanej právnej veci rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.05.2022 v súlade s ustanoveniami § 215 ods.4 a § 218 ods.2 zákona o sociálnom poistení rozhodol tak, že zamietol odvolanie žalobcu v celom rozsahu a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.03.2022 vo veci zamietnutia žiadosti o starobný dôchodok.

4. Žalovaný v preskúmvanom rozhodnutí poukázal na ustanovenie § 65 ods.1 zákona č. 451/2003 Z.z. v znení zákona č. 555/2007 Z.z., v zmysle ktorého má poistenec nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Žalobca dosiahol dôchodkový vek dňa 27.05.2009. K 02.02.2019 získal 2505 dní obdobia dôchodkového poistenia, teda 6 rokov a 315 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na starobný dôchodok. Na nárok na dôchodok a určenie jeho sumy žalobcovi boli započítané všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia a vymeriavacie základy dosiahnuté v rozhodujúcom období, a to na základe údajov uvedených v žiadosti o dôchodok, priložených dokladoch a údajov nachádzajúcich sa v informačnom systéme Sociálnej poisťovne. Z potvrdenie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky v Banskej Bystrici č. 1010400/1/149544/2014 zo dňa 21.03.2014, ďalej vyplýva, že žalobcovi bol priznaný výsluhový dôchodok od 1. januára 2003 podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon č. 328/2002 Z.z.") v znení neskorších predpisov. Na vznik nároku na výsluhový dôchodok a jeho sumu bola žalobcovi zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 2. apríla 1970 do 31. marca 1972 a doba trvania služobného pomeru v colnej správe od 1. novembra 1972 do 31. decembra 2002, v rozsahu celkovo 32 rokov a 61 dní. Osobitným predpisom, na ktorý odkazuje ustanovenie § 60 ods.2 a § 255 ods.5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 344/2011 Z.z., je zákon č. 328/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov. Z uvedeného vyplýva, že ak poistenec získa dobu služby v rozsahu, ktorý zakladá nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z., nie je možné toto obdobie služby hodnotiť ako obdobie dôchodkového poistenia podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Nakoľko bol žalobcovi priznaný výsluhový dôchodok podľa osobitného zákona, na nárok ktorého mu bola zhodnotená celá doba služobného pomeru v colnej správe, vrátane vojenskej služby, nie je možné v súlade s § 255 ods.5 a § 60 ods.2 zákona č. 461/2003 Z.z. zhodnotiť obdobie trvania služobného pomeru ako obdobie dôchodkového poistenia na účely určenia sumy starobného dôchodku. Zamestnanie - funkcia colník, ktoré vykonával žalobca, nebolo v predchádzajúcich obdobiach zaradené v rezortných zoznamoch v I ani v II. pracovnej kategórii, nevykonával zamestnanie vo zvýhodnenej pracovnej. Podľa preukázaného skutkového stavu, ak výkon zamestnania colníka nebol zaradený do zvýhodnenej I. alebo II. pracovnej kategórie, nie je možné pri hodnotení doby služby postupovať podľa ustálenej judikatúry. Nakoľko žalobca nevykonával službu colníka vo zvýhodnenej kategórii funkcií, nie sú splnené podmienky na zníženie dôchodkového veku, a preto nie je možné posudzovať jeho nárok na starobný dôchodok podľa zovšeobecneného právneho názoru Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Na základe vyššie uvedených skutočností bol v súlade s § 196 ods.7 zákona č. 461/2003 Z.z. v administratívnom spise zhodnotený každý dôkaz

osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti, žalovaný dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Žalobca podal v zákonnej lehote správnu žalobu na preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.05.2022 a rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.03.2022. V odôvodnení uviedol, že rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne - Ústredie (ďalej aj ako „SP - Ústredie“) č. XXXXXX XXXX X zo dňa 24.03.2022 považuje za nezákonné. Uvedené rozhodnutia vychádzali z nesprávne zisteného skutkového stavu vecí, z nesprávneho právneho posúdenia vecí a z nesprávnej aplikácie platných právnych noriem. Žalobca tvrdí, že SP - Ústredie v Bratislave, ako aj odvolací orgán - GR SP nesprávne posúdili dobu dôchodkového poistenia. Nebrali do úvahy celú dobu dôchodkového poistenia, pretože na starobný dôchodok nehodnotili dobu služby, ktorú žalobca získal v colnej správe. Žalovaný a prvostupňový správny orgán teda posudzovali dobu dôchodkového poistenia nesprávne a v dôsledku toho nesprávne rozhodli. Žalobca odpracoval mimo colnej správy 6 rokov a 315 dní, v colnej správe odpracoval 32 rokov a 61 dní. Žalobca celkovo získal 39 rokov a 10 dní doby dôchodkového poistenia (6 rokov a 315 dní + 32 rokov a 61 dní). Žalobca splnil zákonom stanovené podmienky pre priznanie starobného dôchodku, a to podmienku dovŕšenia dôchodkového veku a podmienku získania viac ako 15 rokov doby dôchodkového poistenia. V napadnutom rozhodnutí GR SP uvedená argumentácia, že výkon zamestnania colníka nebol zaradený do I. ani do II. pracovno-právnej kategórie je nesprávna a nemá žiadne opodstatnenie. Pracovnoprávne kategórie upravovali iba vek odchodu do dôchodku. Žalobca žiadal o priznanie starobného dôchodku až po dovŕšení dôchodkového veku. Žalovaný konal v rozpore s ustanoveniami § 218 ods. 2 a 3 zák. č. 461/2003 Z.z., keď potvrdil prvostupňové rozhodnutie a nevysporiadal sa s námietkami uvedenými v odvolaní žalobcu. Pochybenie spočíva v tom, že pri rozhodovaní nebral do úvahy celú dobu dôchodkového poistenia, ale iba dobu, ktorá nebola hodnotená pri rozhodovaní o priznaní výsluhového dôchodku. Žalovaný mal teda pri posudzovaní nároku žalobcu na dôchodok zobrať do úvahy aj dobu výkonu služby a vymeriavacie základy dosiahnuté žalobcom počas doby služby colníka, v dôsledku čoho mal žalobcovi priznať starobný dôchodok. Žalovaný, rovnako ako aj prvostupňový orgán rozhodovali a rozhodli v rozpore s ustanoveniami čl. 33 ods.2 Dohovoru č. 128, publikovanom pod č. 416/1991 Zb. Rozhodovali a rozhodli v rozpore ustálenou judikatúrou NS SR, ktorá jednoznačne zjednotila aplikačnú prax v skutkovo aj právne totožných veciach. Z uvedenej judikatúry jednoznačne vyplýva, že výsluhovým dôchodcom je možné starobný dôchodok krátiť, a nie ho nepriznať. V tejto súvislosti poukázal na judikáty NS SR sp. zn. 10So/59/2014, sp. zn. 7So/138/2011 a sp. zn. 9So/15/2016. Považuje za preukázané, že žalovaný rovnako ako aj prvostupňový orgán postupovali a rozhodli v rozpore s platnými právnymi predpismi a judikovanými právnymi názormi. Žalovaný nesprávne a nezákonne posúdil vec ako po právnej, tak aj po skutkovej stránke. S poukazom na uvedené skutočnosti žalobca žiadal, aby súd zrušil rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Žalovaný sa k žalobe žalobcu vyjadril podaním zo dňa 07.07.2022, v ktorom poukázal na to, že s námietkami žalobcu nesúhlasí, považuje ich za nedôvodné, pričom opakovane uviedol, že postup pri posúdení nároku žalobcu na starobný dôchodok bol správny a dôvody napadnutého rozhodnutia majú podklad v zákonných ustanoveniach, na základe ktorých bolo rozhodnuté o uplatnenom nároku žalobou. Z potvrdenia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky v Banskej Bystrici č. 1010400/1/149544/2014 zo dňa 21. marca 2014 vyplýva, že žalobcovi bol priznaný výsluhový dôchodok od 1. januára 2003 podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Na vznik nároku na výsluhový dôchodok bola žalobcovi zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 2. apríla 1970 do 31. marca 1972 a doba trvania služobného pomeru v colnej správe od 1. novembra 1972 do 31. decembra 2002, v rozsahu celkovo 32 rokov a 61 dní. Zároveň Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky v uvedenom potvrdení zo dňa 21. marca 2014 oznámilo, že zamestnanie, funkcia colník, nebola v predchádzajúcich obdobiach zaradená v rezortných zoznamoch v I. ani v II. pracovnej kategórii. Keďže žalobca získal obdobie výkonu služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, v súlade s § 60 ods.2 a § 255 ods.5 zákona č. 461/2003 Z.z. sa doba služobného pomeru od 1. novembra 1972 do 31. decembra 2002 a doba trvania výkonu základnej vojenskej služby od 2. apríla 1970 do 31. marca 1972, nepovažuje za obdobie dôchodkového poistenia, a preto nebola na nárok na starobný dôchodok a určenie jeho sumy zhodnotená. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nároky poistencov vyplývajúce zo zaradenia doby služby do I. a II. kategórie funkcií sa musia podľa ustanovenia § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 140/2015 Z.z.

zachovať na nárok a určenie sumy starobného dôchodku vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, aj keď títo poistenci za dobu služby získali dávky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, pretože v sume výsluhového dôchodku neboli zohľadnené. Žalovaný, ústredie zosúladiť svoju aplikačnú prax so zovšeobecneným názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak, že pre posúdenie dôchodkových nárokov zohľadňuje aj dobu profesionálnej služby, zaradenú do zvýhodnenej I. a II. kategórie funkcií a následne určí aj sumu dôchodku v súlade s článkom 33 ods.2 Dohovoru uverejneného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. Nakoľko žalobca nevykonával službu colníka vo zvýhodnenej kategórii funkcií, nie sú splnené podmienky na zníženie dôchodkového veku, a preto nie je možné posudzovať jeho nárok na starobný dôchodok podľa zovšeobecneného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V právnom systéme Slovenskej republiky rozsudok súdu nie je prameňom práva, ale iba rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sú uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky sú zjednocujúcim výkladom k právnym predpisom. Preto poukazovanie na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré nie sú uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov Slovenskej republiky je nedôvodné, pretože právny názor uvedený v rozsudkoch doposiaľ nebol zovšeobecnený. Pri posudzovaní nároku žalobou na starobný dôchodok možno v zmysle čl. 2 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky postupovať len podľa účinnej právnej úpravy. Žalovaný je toho názoru, že predmetné rozhodnutia sú zákonné a správne. Vzhľadom na uvedené skutkové a právne dôvody žalovaný uplatnený nárok v celom rozsahu neuznal a navrhol súdu, aby žalobu ako nedôvodnú zamietol.

7. Žalobca v replike zo dňa 16.08.2022 uviedol, že na podanej žalobe trvá v celom rozsahu. Rozpor medzi žalobcom a žalovaným spočíva v nezapočítaní doby dôchodkového poistenia získanej v osobitnom systéme (v colnej správe). Odôvodnenie žalovaného, že obdobie služobného pomeru v colnej správe nebolo zaradené do I. alebo II. kategórie funkcií - nie je obdobím dôchodkového poistenia, a teda, že ho pre účely nároku na starobný dôchodok nemožno zhodnotiť, považuje žalobca za chybné a diskriminačné, pričom tento názor nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona. Zdôvodnenia týkajúce sa nezaradenia funkcie colníka do I. či II. pracovno-právnej kategórie považuje žalobca za nezákonné. Ide o právnu úpravu veku odchodu do dôchodku. Žalobca žiadal o starobný dôchodok až po splnení podmienky dôchodkového veku. Žalovaný, ako aj prvostupňový orgán, rozhodli v rozpore s čl. 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach. Rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňového orgánu je v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR a krajských súdov. Právny názor o ktorý žalobca opiera svoj nárok bol zovšeobecnený - platí, že doba služobného pomeru v colnej správe sa zhodnocuje na účely starobného dôchodku. Žalobca na preukázanie správnosti ním tvrdených skutočností príkladmo poukázal na právoplatné rozhodnutia vydané v (skutkovo i právne) podobných konaniach, a to na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Sa/4/2020 zo dňa 28.09.2021; rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Sa/14/2020 zo dňa 11.11.2021; rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 27Sa/4/2021 zo dňa 15.02.2022; ktoré zaslal súdu v prílohe tohto podania.

8. Žalovaný sa k replike žalobcu duplikou nevyjadril, napriek tomu že výzva súdu v zmysle ustanovenia § 106 ods.2 Správneho súdneho poriadku mu bola doručená dňa 25.08.2022.

9. Krajský súd v Košiciach ako správny súd v konaní podľa § 199 a nasl. SSP (správna žaloba v sociálnych veciach) preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie a obsah administratívneho konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, taktiež sa oboznámil s administratívnym spisom správnych orgánov oboch stupňov a dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne Bratislava č. XXXXXX XXXX X zo dňa 19.05.2022 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.03.2022 vykazujú právne vady podľa § 191 ods.1 písm.c) SSP a teda že správnej žalobe v preskúmvanej právnej veci je potrebné vyhovieť.

10. Z administratívneho spisu žalovaného správny súd zistil, že žalobca žiadosťou, spísanou v Sociálnej poisťovni, pobočke Rožňava dňa 04.02.2022, požiadal o priznanie starobného dôchodku.

11. Z potvrdenia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 1010400/1/149544/2014 zo dňa 21.03.2014 vyplýva, že žalobca je od 01.01.2003 poberateľom výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Na účely priznania výsluhového dôchodku bola menovanému zhodnotená doba výkonu štátnej služby potvrdená Colným úradom Košice č. 19519/02-ZO zo dňa 31.12.2002: doba trvania služobného pomeru v colnej správe od 01.11.1972 do

31.12.2002, t.j. 30 rokov a 61 dní, doba výkonu základnej vojenskej služby alebo náhradnej služby v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom platným v dobe jej výkonu od 02.04.1970 do 31.03.1972, t.j. 2 roky a 0 dní. Celková započítaná doba výkonu štátnej služby pre nárok na výsluhový dôchodok je 32 rokov a 61 dní. Zamestnanie - funkcia colník nebola v predchádzajúcich obdobiach zaradená v rezortných zoznamoch v I. ani v II. pracovnej kategórii.

12. Podľa § 60 ods.2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

13. Podľa § 255 ods.5 citovaného zákona, za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

14. Podľa § 65 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 555/2007 Z.z., poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

15. Podľa ustanovenia § 274 ods.1 citovaného zákona, nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

16. Podľa čl. 39 ods.1 a 3 Ústavy SR, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa s tým, že podrobnosti o právach podľa odsekov 1 a 2 ustanoví zákon.

17. Podľa čl. 33 ods.2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, uverejneného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb., ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

18. Správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods.1 Ústavy SR vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne) prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom je ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom, následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu, ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších čŕt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

19. Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy pri zisťovaní skutkového stavu. Jeho úlohou je preskúmať ich rozhodnutia, či príslušné orgány verejnej správy pri riešení konkrétnych otázok, vymedzených žalobou, rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Úlohou súdu je posudzovať, či si orgán verejnej správy zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie obsahovalo zákonom predpísané náležitosti. Zákonnosť rozhodnutia je podmienená zákonnosťou postupu orgánu verejnej správy predchádzajúceho vydaniu rozhodnutia (záver NS SR sp. zn. 2Sžo/32/2014).

20. Správny súd preskúmal správnu žalobou napadnuté rozhodnutia žalovaného Sociálnej poisťovne Bratislava (ústredia i Generálneho riaditeľa) a tiež konanie, ktoré ich vydaniu predchádzalo nielen v medziach podanej žaloby, ale aj nad jej rámec, keďže ide o žalobu v sociálnej veci (§ 199 a nasl. SSP), ktorú posudzuje správny súd neformálne (§ 202 ods.2 SSP) a pri prejednávaní, ktorej správny súd žalobnými bodmi viazaný nie je (§ 203 ods.2 SSP) a dospel k záveru, že vo veci konajúce správne orgány nepostupovali v súlade s platnou právnou úpravou, a preto aj preskúmané rozhodnutia nemožno považovať za vecne správne a zákonné. Podľa názoru súdu v správnom konaní bol dostatočne zistený skutkový stav veci, avšak z neho nebol vyvodený správny právny záver.

21. Z vyššie uvedeného vyplýva, že medzi účastníkmi konania je sporné to, či dobu služobného pomeru žalobcu v colnej správe od 01.11.1972 do 31.12.2002 a dobu jeho základnej vojenskej služby od 02.04.1970 do 31.03.1972, ktorá mu bola započítaná pre nárok na výsluhový príspevok, je potrebné zohľadniť ako obdobie dôchodkového poistenia pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia a jeho výšky.

22. V tejto súvislosti súd poukazuje na už ustálenú súdnu prax a judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozsudok sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2012, sp. zn. 10So/59/2014 zo dňa 15.04.2015, sp. zn. 1So/15/2015 zo dňa 16.11.2016, sp. zn. 9So/127/2015 zo dňa 26.04.2017, sp. zn. 9So/15/2016 zo dňa 28.02.2018 ako aj ďalšie), ktorá sa zaoberá danou problematikou.

23. V rozsudku sp. zn. 9So/15/2016 zo dňa 28.02.2018 Najvyšší súd SR v tejto súvislosti uviedol:

„V zmysle konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. rozsudok sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2012, uverejnený pod č. 83 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 6/2013) priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z. nevylučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z., ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku...

...V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na právny názor vyslovený v rozsudku sp. zn. 9So/176/2015 zo dňa 27.09.2017, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že: „Pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, ktoré boli zhodnotené na účely výsluhového dôchodku a v nich dosiahnuté hrubé zárobky. Až po takomto stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť v pomernej časti zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby, najviac však o sumu výsluhového príspevku, považovaného za výsluhový dôchodok. Ustálená je prax aj pri stanovení starobného dôchodku, kde je potrebné aplikovať ustanovenia čl. 19 a 33 ods.2 Dohovoru č. 128, a teda je nutné pri stanovení výšky starobného dôchodku sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok.

Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou Slovenskej republiky, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods.2 Dohovoru č. 128. Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods.2 dohovoru legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšku starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Daná judikatúra Najvyššieho súdu SR nie je viazaná len na prípady, kedy policajti a vojaci získali zamestnanie (dobu služby) v I., II. kategórii funkcií v rozsahu odôvodňujúcom zníženie dôchodkového veku. Vyplýva z nej vo všeobecnosti nárok poberateľa výsluhového dôchodku aj na starobný dôchodok

zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho krátenie v zmysle čl. 33 ods.2 Dohovoru č. 128 aj od dovŕšenia dôchodkového veku podľa § 65 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z.“

24. Správny súd v súvislosti s vyššie uvedeným poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/127/2015 zo dňa 26.04.2017, v ktorom konštatoval, že „absolútne vylúčenie hodnotenia doby poistenia zo všeobecného systému u tých poistencov, ktorí získali dávky dôchodkového poistenia (zabezpečenia) v inom systéme sociálneho poistenia a nie v systéme všeobecnom, má za následok horšie zaobchádzanie s nimi, ako s poistencami, ktorí sú poistení v zahraničných systémoch sociálneho poistenia a u ktorých samotná poisťovňa vôbec nepochybuje o spôsobe výpočtu ich dôchodkových dávok spôsobom krátenia, ktorý zabezpečuje primerané poistné plnenie za obdobia, v ktorých boli poistení na Slovensku po zohľadnení dôb poistenia v iných systémoch. Správne preto odporkyňa musí pri rozhodovaní o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systému najprv vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme, následne vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila po zhodnotení doby poistenia v osobitnom systéme a odpočítať ju od teoretickej výšky dôchodku, vypočítanej pri zohľadnení celej doby poistenia a až takto vypočítaná dávka môže zachovať všetky oprávnené nároky uvedených poistencov osobitného systému a nebude poškodzovať odporkyňu. Ustanovenie § 1 ods.3 zák. č. 461/2003 Z.z. nebráni vzniku nároku na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia aj príslušníkovi ozbrojeného zboru alebo ozbrojených síl, ktorý už dosiahol dôchodkový vek, splnil podmienky nároku na niektorú z výsluhových dávok a získal k tomuto dňu akúkoľvek hodnotiteľnú dobu poistenia vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia. Za takýchto okolností potom priznanie výsluhového dôchodku podľa zák. č. 328/2002 Z.z. nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policaťa a vojaka prípravnej služby) nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zák. č. 461/2003 Z.z., ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku. Vylúčenie tohto obdobia sa vzťahuje len na určenie výšky invalidného výsluhového dôchodku, invalidného dôchodku alebo čiastočne invalidného dôchodku podľa § 40 až 45 a § 101 zák. č. 328/2002 Z.z. tak, že za túto dobu poistenia nepatrí zodpovedajúca časť dôchodku poistenca, ktorý bol pred priznaním týchto dávok poistený v osobitných systémoch dôchodkového poistenia. Pri takomto postupe odporkyňa poskytne dávku dôchodkového poistenia len za obdobie, počas ktorého jej bolo za poistenca zaplatené poistné a poistenca na jeho dôchodkových nárokoch neukráti... Odvolací súd teda zastáva názor, že ak navrhovateľ nespĺnil podmienku získania zákonom stanovenej doby poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, ale získal by potrebnú dobu po zhodnotení poistenia v osobitnom systéme, má odporkyňa povinnosť vykonať výpočet dôchodku s prihliadnutím na dobu poistenia vo svojom poistnom systéme a dôchodok priznať navrhovateľovi po zohľadnení aj nižšej doby poistenia vo výške zodpovedajúcej rozsahu poistenia vo všeobecnom systéme. Odlišným postupom odporkyne by sa doby poistenia poistenca stratili a neboli by v žiadnom zo systémov zohľadnené, čo nezodpovedá ani zámeru zákona.“

25. Rovnako v rozsudku sp. zn. 9So/127/2015 zo dňa 26.04.2017 Najvyšší súd SR, citujúc závery obsiahnuté v jeho rozsudku sp. zn. 7So/138/2012 z 15.08.2012, konštatoval, že: „Z citovaného rozsudku ani z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu nevyplýva, že by sa postup podľa Dohovoru č. 128 mal týkať len poistencov, ktorí službu, hodnotenú pre nárok na výsluhový dôchodok vykonávali v I. a II. kategórii funkcií. Výkon služby v I. a II. kategórii funkcií má význam len z hľadiska možného nižšieho dôchodkového veku. Keďže navrhovateľ ku dňu 23.07.2014, od ktorého žiadal priznať starobný dôchodok, dovŕšil dôchodkový vek 62 rokov podľa § 65 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z., pričom v súhrne dôb poistenia hodnoteného v osobitnom systéme a všeobecnom systéme získal celkovo viac ako 15 rokov, odporkyňa mala tieto obdobia v celom rozsahu hodnotiť pre zistenie tzv. teoretickej výšky starobného dôchodku a následne postupovať podľa čl. 33 ods.2 Dohovoru č. 128.“

26. Najvyšší súd už prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti (napr. rozsudok spis. zn. 1So/59/2012 zo dňa 13.08.2013) zdôraznil, že nielen správny orgán v ďalšej svojej rozhodovacej činnosti, ale aj prvostupňový správny súd pri súdnom prieskume napadnutých rozhodnutí správnych orgánov je zaťažený povinnosťou zohľadniť právne názory vyslovené Najvyšším súdom SR v jeho predchádzajúcej rozhodovacej činnosti a ktoré sú mu nepochybné známe či už z iniciatívy účastníkov alebo ako oficiality

jeho činnosti, nakoľko tieto sú v zmysle čl. 1 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky záväzné nielen pre jeho adresáta, t.j. pre správny orgán, ale aj pre konajúci krajský súd.

27. K prelomeniu záväznosti právneho názoru už vysloveného odvolacím súdom musí nižší správny súd, ako aj správne orgány výslovne uviesť argumentáciu, ktorá by takýto postup ústavno-konformným spôsobom odôvodňovala, t.j. mala by vychádzať najmä zo zásadnej zmeny právneho prostredia (legislatívne zásahy zákonodarcu akceptované v demokratickej spoločnosti, resp. judikatúrny zlom vyvolaný rozhodovacou činnosťou ústavného alebo medzinárodného súdneho orgánu), či zo zistenia odlišného skutkového stavu. Ak tak neurobí, potom svojím postupom vyvoláva vadu, ktorá má podstatný vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, lebo porušuje zásadu legitímneho očakávania účastníka.

28. V danom prípade neboli zistené žiadne také okolnosti, ktoré by odôvodňovali odklon od už ustáleného právneho názoru Najvyššieho súdu SR, týkajúceho sa danej problematiky, prezentovaného v citovanom rozsudku spis. zn. 9So/15/2016 zo dňa 28.02.2018, ako to vyplýva z bodu 23 odôvodnenia rozsudku i ďalších jeho vyššie citovaných rozsudkov, pričom žalovaný sa týmito právnymi názormi neriadil, čo malo za následok nesprávne právne posúdenie veci.

29. Správny súd zvažil všetky uvedené skutočnosti a na ich základe, bez nariadenia pojednávania, za splnenia podmienok uvedených v § 107 SSP v spojení s § 137 ods.4 SSP, v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, podľa § 191 ods.1 písm.c) SSP napadnuté rozhodnutia Generálneho riaditeľa žalovaného i správneho orgánu prvého stupňa pre nesprávne právne posúdenie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

30. Úlohou správnych orgánov v ďalšom konaní bude posúdiť nárok žalobcu na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia v intenciách uvedeného právneho názoru správneho súdu i ustálenej judikatúry a postupom z nej vyplývajúcim vypočítať výšku jeho starobného dôchodku a vo veci jeho žiadosti o starobný dôchodok vydať rozhodnutie s tým, že v zmysle § 191 ods.6 SSP je orgán verejnej správy v ďalšom konaní právnym názorom súdu viazaný.

31. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods.1 SSP, v zmysle ktorého úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu účelne vynaložených trov konania.

32. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 175 ods.2 SSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky prostredníctvom Krajského súdu v Košiciach.

V kasačnej sťažnosti sa uvedú všeobecné náležitosti podania podľa § 57 Správneho súdneho poriadku to znamená, ktorému správne súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania. Ďalej sa v kasačnej sťažnosti musí uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne mu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzyva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods.1 Správneho súdneho poriadku odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že:

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods.1 písm.g) až i) Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Uvedená povinnosť neplatí, ak:

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods.1 písm.c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.